

TYGODNIK WILEŃSZCZYZNY

www.tygodnik.lt

DZIŚ

w numerze m. in.

■ Nowy porządek w szkołach. Jak trzeba będzie usprawiedliwiać nieobecność ucznia na lekcji? **str. 2**

■ Temperatura oceanów najwyższa w historii. Bałtyk wśród najszybciej ocieplających się mórz na świecie **str. 3**

■ Złote Gody Jadwigi i Cypriana Szyłobrytów **str. 4**

Rota

■ XXI Festyn Kultury Polskiej „Znad Issy” **str. 1**

■ Biblijne dni skupienia w Wilnie **str. 1**

PRENUMERATA 2023

**Do 19 sierpnia
trwa prenumerata
na wrzesień
2023 roku.**

**Za 1,75 euro – miesięcznie
za 21,05 euro – rocznie
(indeks 0233);
dla emerytów i osób
niepełnosprawnych –
1,68 euro – miesięcznie
za 20,20 euro – rocznie.
(indeks 0322)**

W KAŻDYM NUMERZE:

ROTA

DODATEK
HISTORYCZNO-PATRIOTYCZNY
DLA POLAKÓW NA LITWIE

XXXIV Międzynarodowa Parafiada Dzieci i Młodzieży w Warszawie

„Ruch rzeźbi umysł, serce i ciało”

Kilkudziesięcioosobowa grupa młodzieży szkolnej z rejonu sołecznickiego i wileńskiego wzięła udział w finale XXXIV Międzynarodowej Parafiad Dzieci i Młodzieży w Warszawie. Solczanie ponadto odpoczywali na obozie młodzieżowym.

W sportowej imprezie uczestniczyło ponad 700 osób z Litwy, Łotwy, Ukrainy, Białorusi, Niemiec i z Polski – w sumie 46 reprezentacji:

19 zagranicznych i 27 krajowych. Barw Litwy bronili młodociani sportowcy z rejonu sołecznickiego

(Dokończenie na str. 4)

Sąd podejmie decyzję w sprawie karnej przeciwko A. Valotce, który podlegał do niezgody narodowej

Czesław Olszewski, poseł na Sejm RL z ramienia Akcji Wyborczej Polaków na Litwie – Związku Chrześcijańskich Rodzin po zapoznaniu się z treścią Uchwały oraz kierując się art. 168. oraz 1. częścią rozdziału 1. art. 3., Kodeksu Postępowania Karnego Republiki Litewskiej, nie zgodził się z decyzją prokurator Sandry Čaplikaitė o odmowie wszczęcia śledztwa w sprawie skandalicznej wypowiedzi Audriusa Valotki.

„Prokurator stwierdza, że w wypowiedziach A. Valotki nie ma konkretnego bezpośredniego lub pośredniego nawoływania

do nienawiści lub dyskryminacji, które mogłyby prowadzić do realnego zagrożenia przedmiotem chronionego prawem karnym, zatem wypowiedź publiczna o charakterze obraźliwym, dyskredytującym, jest niewystarczająca do pociągnięcia do odpowiedzialności karnej zgodnie z art. 170 § 2 Kodeksu karnego. Prokurator bagatelizuje tym sa-

(Dokończenie na str. 5)

Ogromny reaktor dla „Orlen Lietuva” dotarł do Możejtek

W Kłajpedzie był zaprezentowany reaktor rafinacji ropy naftowej, przeznaczony do modernizacji zakładu przetwórstwa ropy naftowej „Orlen Lietuva” w Możejkach. 1500-tonowy reaktor przyплыł do portu we wtorek, 1 sierpnia. Historyczny transport reaktora już dotarł do Możejtek.

(Dokończenie na str. 3)

FOT. ARCHIWUM

FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Nowy porządek w szkołach. Jak trzeba będzie usprawiedliwiać nieobecność ucznia na lekcji?

Do 16 sierpnia społeczności szkolne i zainteresowane instytucje mogą zgłaszać uwagi do przygotowanego przez Ministerstwo Oświaty, Nauki i Sportu projektu opisu procedury zapewniania obecności uczniów na lekcjach.

Nowością jest to, że od września tego roku rodzice mogą usprawiedliwić pięć lub więcej dni nieobecności dziecka w szkole w ciągu miesiąca z powodu choroby (z ważnych, obiektywnych, uzasadnionych powodów).

Jeżeli dziecko będzie chorować dłużej niż pięć dni w miesiącu, rodzice powinni przekazać szkole informacje z elektronicznego systemu informacji zdrowotnej (e-sveikata) lub inne dowody uzasadniające chorobę ucznia lub wizytę u lekarza.

Lekarze nie będą wystawiać zaświadczeń lekarskich. Obecnie opracowywany jest system, który pozwoli na automatyczne uzasadnianie nieobecności na lekcji, gdy w elektronicznym systemie informacji zdrowotnej pojawi się zapis wizyty lekarskiej. Według szacunków resortu oświaty, ten system zacząłby działać od przyszłego roku.

Jeżeli dziecko nie uczęszcza do

szkoły dłużej niż 5 dni i szkoła nie otrzyma od rodziców informacji o chorobie dziecka lub innych ważnych przyczynach nieobecności, szkoła będzie zmuszona skontaktować się z rodzicami. W przypadku powtarzania się nieusprawiedliwionych nieobecności przyczynę nieobecności wyjaśni szkolna komisja ds. opieki nad dzieckiem, jeśli to nie pomoże, zwróci się do samorządu o kompleksową pomoc dla ucznia i jego rodziny. Taki algorytm udzielania pomocy jest również obecnie powszechnie stosowany przez szkoły.

Ministerstwo oświaty zaprasza do zgłaszania uwag i propozycji do 16 sierpnia na e-mail: stanislava.strolaite@smsm.lt

Na podst. smsm.lrv.lt

Włochy przejęły misję Baltic Air Policing

2 sierpnia lotnicy z Włoch przejęli misję Baltic Air Policing – poinformowało Ministerstwo Obrony Kraju.

Włochy przejęły pałeczkę od Portugalii i Rumunii, których myśliwce od czterech miesięcy strzegły przestrzeni powietrznej krajów bałtyckich.

Włoscy lotnicy przybyli z czterema myśliwcami „Eurofighter Typhoon”. Już po raz piąty wezmą udział w działaniach Policji Powietrznej NATO na Litwie, a wraz z rozmieszczeniem w estońskiej bazie sił powietrznych w Amari będzie to ósma misja Włoch.

Obecna włoska zmiana składa się z około 200 żołnierzy – pilotów, techników, personelu medycznego, grup wsparcia,

specjalistów komunikacji i innych.

Kończący misję Portugalczycy i Rumuni strzegły nieba nad krajami bałtyckimi na ośmiu myśliwcach F-16. W misji uczestniczyło około 200 żołnierzy.

Misja Baltic Air Policing jest realizowana od 2004 roku, kiedy Litwa, Łotwa i Estonia weszły do NATO. Od tego czasu natowska misja policji powietrznej w

krajach bałtyckich przeprowadziło już 17 państw sojuszników. Kraje członkowskie Sojuszu Północnoatlantyckiego wysyłają swoje myśliwce do baz lotniczych w Szawlach na Litwie i Amari w Estonii. Od 2014 roku misja NATO w krajach bałtyckich została wzmocniona dodatkowymi siłami sojuszników, które są rozmieszczone do dziś.

Fot. Iwona Klimaszewska

Pożar w centrum sortowania odpadów „Ecoservice” w Wilnie

Pożar, który wybuchł w sobotę, 5 sierpnia, rano w zakładzie przetwarzania odpadów „Ecoservice” strażacy gasili ponad dobę, ruch na ulicy Gariūnų był wstrzymany.

Dopiero o godzinie 21.19 pożar został opanowany, ale nadal trwały prace związane z zalaniem i rozbiórką obiektów. Na miejscu pracowało 38 funkcjonariuszy straży pożarnej, 9 cystern samochodowych i 5 samochodów innych funkcji.

Pożar poważnie zakłócił pracę pobliskiego targowiska Gariūnai. W niedzielę, gdy strażacy jeszcze prowadzili prace likwidacyjne, kupujących prawie nie było, wielu sprzedawców zdecydowało się nie pracować.

W niedzielne popołudnie ulica Gariūnų była nadal zamknięta. Departament Policji wezwał mieszkańców, aby nie jechali w kierunku rynku Gariūnai, aby wybrali alternatywną trasę jazdy przez objazd przez aleję Savanorių.

Przedstawiciele targowiska

zaznaczają, że sobotni pożar rzeczywiście wpłynął na handel, gdyż kupujących odstraszał dym oraz swąd spalenizny. Ponadto w związku z zamknięciem głównej ulicy dojazdowej większość kupujących nie ma możliwości wjazdu na teren targowiska.

Na podst. ELTA

Ministrowie spraw wewnętrznych Polski i Litwy omówili sytuację na granicy z Białorusią

W piątek, 4 sierpnia, minister spraw wewnętrznych Agnė Bilotaitė odbyła rozmowę telefoniczną z ministrem spraw wewnętrznych Polski Mariuszem Kamińskim – informowało Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

Ministrowie omówili aktualną sytuację na granicy z Białorusią oraz zasady stałego, bieżącego mechanizmu współpracy między stroną polską i litewską oraz pozostałymi państwami bałtyckimi.

Podczas rozmowy uzgodniono również schematy reakcji na pojawiające się obecnie zagrożenia ze strony białoruskiej, jak też ewentualne przyszłe prowokacje na pograniczu.

Omówiono także mechanizm, który zostanie zastosowany w przypadku konieczności ewentualnego zamknięcia wszystkich przejść granicznych z Białorusią, co będzie skutkowało izolacją reżimu Łukaszenki.

Obie strony podkreśliły dobrą i silną współpracę w zakresie bezpieczeństwa między Polską i Litwą.

Fot. Marian Paluszkiwicz

W sektorze elektroenergetycznym nadal istnieje ryzyko korupcji

Służba Badań Specjalnych (STT), biorąc pod uwagę procesy zachodzące w sektorze energetycznym i mające duży wpływ na społeczeństwo, z własnej inicjatywy przeprowadziła ocenę antykorupcyjną usług świadczonych w sektorze elektroenergetycznym oraz obowiązujących regulacji prawnych użytkownika infrastruktury.

„Po analizie aktów prawnych stwierdzono, że procedury zwiększania przepustowości sieci elektroenergetycznych nie są wystarczająco szczegółowo i jasno uregulowane, co może utrudniać użytkownikom i odbiorcom sieci elektroenergetycznych korzystanie z infrastruktury elektroenergetycznej, a także brakuje przejrzystości działań operatorów sieci” – czytamy w komunikacie STT.

Specjaliści ds. przeciwdziałania korupcji zwrócili uwagę na procedurę wydawania wstępnych warunków przyłączenia, której regulację uznaje się za mało jasną i szczegółową. Stwarza to operatorom sieci decydowanie według własnych subiektywnych kryteriów, czy informacje przekazywane użytkownikowi są wystarczające do wstępnej oceny kwoty inwestycji.

Procedura naliczania i przeliczania opłaty przyłączeniowej jest również uregulowana w sposób niewystarczająco szczegółowy, co nie daje użytkownikom możliwości oceny ostatecznej ceny usługi przyłączeniowej.

W ocenie STT obecne regulacje prawne pozostawiają operatorom sieciowym zbyt dużą swobodę w podejmowaniu decyzji dotyczących korzystania z infrastruktury elektroenergetycznej, gdyż to oni sami tworzą zasady wdrażania prawa, a następnie nimi kierują się.

Na podst. stt.lt

**TYGODNIK
WILEŃSZCZYZNY**

Wydanie internetowe:
www.tygodnik.lt

Zespół redakcyjny:
Andrzej Kotosowski
Jan Lewicki
Teresa Strumiło

Współpraca:
Monika Urbanowicz

Zygmunt Zdanowicz, radny
samorządu rejonu wileńskiego

Opracowanie komputerowe:
Stawomir Subotowicz

Wydawca:
ZSA „Rejspa” Kalvines 5,
Sużany, rejon wileński
Kolegium redakcyjne

Adres do korespondencji:
LT-09318 Wilno
tel./fax 275-31-66, e-mail: rejspa@rejspa.lt

Projekt finansowany ze
środków Kancelarii Prezesa
Rady Ministrów w ramach
konkursu Polonia i Polacy
za Granicą 2022

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów i Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”

Lipiec był najgorętszym miesiącem w historii pomiarów

Tegoroczny lipiec był najgorętszym miesiącem na świecie od czasu rozpoczęcia pomiarów. Średnia globalna temperatura wyniosła 16,95 stopnia, czyli o 0,33 stopnia więcej niż w poprzednim rekordowym miesiącu – w lipcu 2019 roku – poinformowała unijna agencja ds. zmian klimatu „Copernicus”.

Jak dotąd najgorętszy dzień na świecie, według danych, był 6 lipca 2023 roku., kiedy średnia globalna temperatura osiągnęła 17,08 stopnia.

Temperatura na lądzie w lipcu była o 0,72 stopnia wyższa od średniej z lat 1991-2020. Temperatura oceanów na głębokości około 10 metrów była o 0,51 stopnia wyższa. Dane „Copernicus” opierają się na analizie komputerowej, pomiarach z satelitów, statków, samolotów i stacji pogodowych na całym świecie.

Narodowa Administracja Oceaniczna i Atmosferyczna (NOAA) opublikuje swoje lipcowe dane w

połowie sierpnia. Światowa Organizacja Meteorologiczna (WMO) w Genewie nie wyklucza, że cały 2023 rok będzie cieplejszy niż dotychczasowy rekordowy rok 2016. Średnia temperatura była wówczas o 1,3 stopnia wyższa niż w czasach przedindustrialnych (1850-1900).

Temperatury w Europie rosną prawie dwa razy szybciej niż średnia globalna. Według „Co-

pernicus”, w ciągu ostatnich pięciu lat na Starym Kontynencie było średnio o 2,2 stopnia cieplej niż w czasach przedindustrialnych. Globalnie liczba ta wyniosła 1,2 stopnia.

Skutki zmian klimatycznych są odczuwalne na planecie od dawna. Odnotowują się między innymi częstsze i silniejsze fale upałów, susze, pożary lasów, burze i powodzie.

Temperatura oceanów najwyższa w historii. Bałtyk wśród najszybciej ocieplających się mórz na świecie

Ustanowiono kolejny rekord klimatyczny – średnia dobową temperaturę powierzchni oceanów osiągnęła najwyższy poziom w historii. Morze Bałtyckie wymieniane jest wśród tych mórz, które ocieplają się najszybciej na świecie. Co więcej, ostatnie badania pokazują, że zmienia się kolor oceanów, prawdopodobnie z powodu zmian klimatycznych, co wskazuje na poważne zmiany w ekosystemach.

Według danych unijnego serwisu „Copernicus”, zajmującego się zmianami klimatycznymi, średnia dobową temperaturę powierzchni oceanów osiągnęła 20,96°C, bijąc rekord z 2016 r. (20,95°C).

Jednak naukowcy twierdzą, że jest prawdopodobne, że temperatura oceanów będzie nadal rosnąć, ponieważ zwykle najwyższa jest w marcu, a nie w sierpniu. Wskazują również na to, że oceany ocieplają się z powodu zmian klimatu.

Oceany regulują klimat, po-

chłaniając ciepło, napędzając zmiany pogodowe, pochłaniając dwutlenek węgla, chłodne powietrze z oceanów może również obniżyć wysokie temperatury na lądzie.

Gdy oceany się ocieplają, ich pozytywne skutki słabną. Ciepłe wody pochłaniają mniej dwutlenku węgla, pozostawiając więcej gazów cieplarnianych w atmosferze. Ocieplenie oceanów również przyczynia się do topnienia lodowców, co powoduje

podnoszenie się poziomu mórz.

Naukowcy twierdzą, że upał zabija życie morskie, podobnie jak pożary niszczą rozległe obszary lasów.

Pomiary temperatury powierzchni wody są wykonywane na statkach od ponad 150 lat.

Badania pokazują, że najszybciej ocieplają się niektóre części oceanów Arktyki i Pacyfiku, a także Morze Bałtyckie i Morze Czarne.

Na podst. ELTA

Inspektorzy Michelin z wizytą na Litwie?

Litwa negocjuje z inspektorami Michelin w sprawie ich wizyty w naszym kraju – donosi lrt.lt.

Prezes Litewskiego Stowarzyszenia Restauratorów i Hotelarzy Evalda Šiškauskienė powiedziała, że Litwa podpisała już umowę z Michelin, dodając, że „nie jest to jednak upubliczniane”.

Według Šiškauskienė nie wiadomo, ile będzie kosztować Litwę wizyta inspektorów Michelin, ale może to być około 500 tys. euro.

Przedstawicielka Narodowej Agencji Promocji Turystyki „Ke-

liauk Lietuvoje” Dovilė Seliukė powiedziała, że „nie mogę ani potwierdzić, ani zaprzeczyć, że umowa została podpisana”, ale jak wyznała, „procedury rozpoczęły się”.

Przewodnik kulinarny Michelin to prestiżowa publikacja oceniająca najlepsze restauracje na świecie.

Polska ma już trzy restauracje nagrodzone gwiazdkami Michelin (w Krakowie, Warszawie i Poznaniu), Estonia – dwie. A tej jesieni inspektorzy Michelin będą odwiedzać restauracje na Litwie.

Na podst. lrt.lt

Kłęska żywiołowa w lasach rejonów solecznickiego, trockiego, wileńskiego i innych

Zniszczenia spowodowane przez szkodniki w 5 samorządach osiągnęły poziom kłęski żywiołowej w lasach.

Według leśników, w związku ze zmianami klimatycznymi niszczenie drzew przez korniki obserwuje się w części Europy, na Litwie notuje się gwałtowny wzrost inwazji szkodników od wiosny 2022 roku. Nieustannie poszukiwane są skuteczne sposoby rozwiązania problemu – informuje Ministerstwo Środowiska.

Według danych Państwowej Służby Leśnej, na terenie rejonów rakiszceckiego (ponad 25 tys. metrów sześciennych), solecznickiego (ponad 43 tys.), trockiego (ponad 26 tys.) i wileńskiego (ponad 35 tys.) w tym roku obszar suchych drzewostanów, spowodowanych przez kornika drukarza, wynosi ponad 25 tys. metrów sześciennych i przekracza kryterium określone w ustawie o lasach.

Również na terenie rejonu ignalińskiego zarejestrowano masową gradację borecznika sosnowca na powierzchni 1197 ha, gdzie uszkodzonych było średnio 85 proc. rosnących drzew.

W wyżej wymienionych samorządach rozpoczyna się stosowanie specjalnych środków ochrony i usuwanie skutków kłęsk żywiołowych w lasach, ustanowionych przez ministra środowiska.

Lasy Państwowe we współpracy z samorządami będą ostrzegać okolicznych mieszkańców i postawią tablice informacyjne o planowanym zastosowaniu specjalnych środków ochrony i usuwaniu skutków kłęsk żywiołowych w lasach państwowych.

Informacje o działaniach mających na celu ograniczenie skutków kłęsk żywiołowych w zniszczonych lasach będą podawane do wiadomości publicznej i stale aktualizowane na stronach internetowych: am.lrv.lt., amvmt.lt i vmu.lt.

Fot. am.lrv.lt

Potężne burze pustoszą Litwę: padają drzewa, grad wielkości dłoni niszczy samochody

W poniedziałek, 7 sierpnia, że przez Litwę przechodziły intensywne deszcze, miejscami pojawił się szwał i spadł grad. Kawalki lodu uszkodziły samochody w Poniewieżu, natomiast na autostradzie w pobliżu miejscowości Vievis przewróciły się drzewa.

Jak poinformowała Litewska Służba Hydrometeorologiczna, około godz. 10.15 najbardziej intensywne burze i opady wystąpiły w okręgu wileńskim, kowieńskim i olickim. W Wace Trockiej pod Wilnem zanotowano szwał do 19 m/s. Duży grad spadł w rejonie Trok.

Mieszkańcy Litwy donoszą o uszkodzonych dachach, oknach i rynnach.

W rejonie poniewieskim spadły wyjątkowo duże kule gradowe, które uszkadzały samochody m.in. wybijając w nich szyby.

Na podst. lrt.lt

Ogromny reaktor dla „Orlen Lietuva” dotarł do Możejek

(Dokończenie ze str. 1)

Zdaniem „Orlen Lietuva”, nowy reaktor poprawi konkurencyjność firmy i zmniejszy zależność od czynników makroekonomicznych. Jednolity ładunek tej wielkości – 100 metrów długości, 6,5 metra szerokości i 10 metrów wysokości, ważący około 1500 ton – jest największym jak dotąd rozładowanym ładunkiem w porcie w Kłajpedzie. Masa ładunku wraz z transporterem wynosi ok. 2200 ton – po raz pierwszy po litewskich drogach przewożony jest ładunek o takiej masie, waga największego dotychczas przewożonego urządzenia wynosiła ok. 730

ton. Transport potrwa dwa tygodnie, gdyż pojazd będzie poruszał się ze średnią prędkością zaledwie 3 km/h i tylko w nocy, od godz. 19. Cała trasa wyniesie 145 km.

Według Dyrekcji Dróg Samochodowych, podczas planowania transportu reaktora poszerzono niektóre skrzyżowania, zjazdy i drogi, wzmocniono ich nawierzchnie, nasypy i przebudowano mosty. Ponadto jakość dróg będzie sprawdzana zarówno przed, jak i po transporcie ładunku.

Gdy reaktor trafi do Możejek, zostanie zainstalowany w urządzeniu do głębokiej rafinacji ropy naftowej.

NOWINY znad Solczy

Złote Gody Jadwigi i Cypriana Szyłobrytów

Niezwykły jubileusz niezwykłych ludzi

Każdy jubileusz jest okazją do świętowania, ale Złote Gody to jubileusz niezwykły, tak jak niezwykli są ludzie, którzy przeżyli razem pół wieku. 4 sierpnia br. 50-lecie pożycia małżeńskiego obchodzili Jadwiga i Cyprian Szyłobrytowie ze wsi Pogaujany w gminie dziewieniskiej.

Z tej okazji z rąk władz lokalnych – wicemera rejonu sołecznickiego Waldemara Śliżewskiego, zastępcy kierownika wydziału ochrony zdrowia i pomocy społecznej administracji samorządu Haliny Rogoży, starosty gminy dziewieniskiej Czesławy Marcinkiewicz i specjalistki starostwa Olgi Pawłowskiej – czcigodni małżonkowie otrzymali dyplom za długoletnie pożycie małżeńskie podpisany przez wicemera rejonu sołecznickiego Józefa Rybaka, odebrali najserdeczniejsze gratulacje gości.

W 1973 roku Jadwiga i Cyprian Szyłobrytowie wzięli ślub w kościele w Dziewieniskach, ślub cywilny jednak mieli na Białorusi w Trobach. Chodzi o to, że panna młoda miała zaledwie 17 lat.

– Męża wybrała mi mama. Nie miałam za wiele do powiedzenia. Było nas sześcioro w rodzinie. Chciała jak najlepiej. Tak i przeżyliśmy te 50 lat – wspomina pani Jadwiga.

Jej mąż Cyprian jest o 11 lat starszy. Niestety, przed sześcioletnią laty miał wylew i teraz potrzebuje szczególnej opieki. Pani Jadwiga jest osobą niezwykle energiczną, pozytywną i gościnną. Mówi, że jest szczęśliwa, bo ma wspaniałe dzieci – trzech synów i córkę, pociechę dziadków są wnukowie. Mimo choroby męża i ojca w domu panuje ciepła i radosna atmosfera. Ich mały schludny dom jest otoczony pięknym ogródkiem – dumą pani Jadwigi, a sam budynek jest w trakcie remontu, za który wzięli się synowie.

– Jest wiele jubileuszów godnych świętowania i godnych obchodzenia, ale ten pożycia 50-lecia małżeńskiego jest jubileuszem szczególnym. Chcę Państwu serdecznie pogratulować tej wspaniałej daty. Przeżyliście Państwo wspólnie 50 lat. Na pewno były to chwile piękne, na pewno było dużo dobrych, wspaniałych rzeczy, których jesteście uczestnikami, świadkami, na pewno też były chwile trudne, troski, zmartwienia, choroby, ale udało wam się szczęśliwie je przetrwać. Wychowaliście dzieci, możecie poszczycić się wnukami. Życzę zdrowych, spokojnych kolejnych lat – powiedział wicemera rejonu sołecznickiego Waldemar Śliżewski.

W toku złożenia gratulacji państwu Jadwidze i Cyprianowi Szyłobrytom nie zabrakło toastu wzniesionego za kolejne wspólne lata. Sto lat!

Stronę przygotował **Andrzej Kolosowski**

„Ruch rzeźbi umysł, serce i ciało”

(Dokończenie ze str. 1)

go oraz rejonu wileńskiego (Gimnazjum w Mickunach).

Mottem Parafiady były słowa: „Ruch rzeźbi umysł, serce i ciało”, wytyczają kurs dla nas na dziś i na jutro, byśmy stale podejmując trud zbliżali się do Jezusa i żyjąc z Nim w bliskiej zażyłości zwyciężali i radowali się”.

Drużyna z rejonu sołecznickiego bierze udział w zawodach organizowanych przez Stowarzyszenie „Parafiada” im. św. Józefa Kalasancjusza od 1997 roku. Międzynarodowa Parafiada Dzieci i Młodzieży przeprowadzana jest przez polską organizację każdego roku. Jest to autorski program Zakonu Pijarów stworzony w roku 1988 na bazie starożytnej greckiej triady stadion-teatr-świątynia i doświadczeń zdobytych w 400-letniej tradycji szkoły kalasantskiej. Stowarzyszenie „Parafiada” im. św. Józefa Kalasancjusza posiada prawa autorskie do tego programu. Na jego podstawie stworzony został co-

roczny, wielostopniowy system współzawodnictwa parafiadowego, którego celem jest popularyzowanie i upowszechnianie aktywności zgodnie z triadą stadion-teatr-świątynia zmierzających do pełnego rozwoju osobowego dzieci i młodzieży wszystkich poziomów nauczania. Stowarzyszenie zrealizowało na bazie Parafiady Dzieci i Młodzieży międzynarodowy projekt pt. „Sport uczy i łączy wszystkich” w Europejskim Roku Edukacji oraz projekt pt. „Ruch rzeźbi umysł, serce i ciało”, który został włączony, jako inicjatywa polska do Kalendarza Międzynarodowego Roku Sportu i Wychowania Fizycznego.

Bezpośrednio w zawodach, które odbyły się w dniach 8-15 lipca br., przedstawiciele Litwy wzięli udział w takich dyscyplinach sportowych jak: ringo, tenis stołowy, badminton, strzelectwo, siatkówka, koszykówka, warcaby oraz lekkoatletyka.

W wyniku rywalizacji spor-

towej na obiektach sportowych Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie młodzi sportowcy z Litwy wywalczyli kilkadziesiąt medali za pierwsze, drugie i trzecie miejsca. Całą kolekcję medali wywieźli z polskiej stolicy ringowcy z Białej Waki, którzy triumfowali w wielu kategoriach wiekowych. Sportowcy z rejonu wileńskiego brylowali zaś w tenisie stołowym, gdzie tenisiści z Mickun wywalczyli aż 10 medali (4 złote, 4 srebrne i 2 brązowe). Gwiazdą ekipy z rejonu wileńskiego była Katrina Prikul, która zdobyła cztery złote krążki – 3 w lekkiej atletyce i jeden w biathlonie letnim.

Po zakończeniu międzynarodowych zawodów drużyna rejonu sołecznickiego udała się na dwutygodniowy obóz w polskich Tatrach. Program wypoczynku w górach składał się zarówno z wędrówek górkami szlakami, jak i z różnego rodzaju konkursów artystycznych oraz gier sportowych.

Fot. **salcininkai.lt**

Nowe podbitki dachowe w Gimnazjum im. J. Śniadeckiego w Sołecznikach

Kompleksowe rozwiązanie

W ramach współpracy samorządu rejonu sołecznickiego, Ministerstwa Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej i Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” zrealizowano wiele różnorodnych projektów, w tym renowacji oraz remontów pomieszczeń edukacyjnych w placówkach oświatowych rejonu.

W 2023 roku, zgodnie z umową zawartą pomiędzy Ministerstwem Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej, Stowarzyszeniem „Wspólnota Polska” i samorządem rejonu sołecznickiego w budynku Gimnazjum im. Jana Śniadeckiego w Sołecznikach zostały wymienione podbitki dachowe. Zamontowano około 410 m² podbitek. Wartość prac wyniosła 61 909 euro. W 95 proc. prace były sfinansowane ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP z partnerem

Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”. 5 proc. kosztów remontu pokrył samorząd rejonu sołecznickiego.

Podbitki dachowe to kompleksowe rozwiązanie, które nie tylko nadaje budynkowi estetyczny wygląd, ale także zapewnia sku-

teczne odprowadzanie nagromadzonej wilgoci z konstrukcji dachu. W budynku Gimnazjum im. J. Śniadeckiego w Sołecznikach podbitki dachowe wykonane są z blachy perforowanej. Oczekuje się, że będą one służyły przez długi czas i spełniały swoją funkcję.

Samorząd Rejonu Wileńskiego rozpoczyna współpracę z Wileńskim Uniwersytetem Technicznym im. Giedymina

Podczas ostatniego posiedzenia Rady Samorządu Rejonu Wileńskiego, 28 lipca, radni przytaknęli współpracy samorządu z Uniwersytetem Technicznym im. Giedymina (VGTU), a także po pierwszym czytaniu poparto inicjatywę o ubieganie się partnerstwa z Uniwersytetem im. Michała Romera w Wilnie.

Odtąd placówki kulturalne i oświatowe podległe samorządowi będą oficjalnie współpracować z Wydziałem Branż Kreatywnych VILNIUS TECH. Studenci i wykładowcy uczelni będą udzielać dobrych porad i konsultacji w realizacji ważnych projektów i zadań dla wzmocnienia sektora kultury i turystyki w rejonie wileńskim.

Celem Samorządu jest zacieśnianie współpracy z uczelniami wyższymi na Litwie. Takie współdziałania pomiędzy Samorządem a uczelniami wyższymi obejmie nie tylko praktyki studenckie, wspólne projekty, ale również w ramach współpracy planuje się podnoszenie kompetencji pracowników, przyciąganie pedagogów, wzmacnianie sektora kultury i edukacji, wymianę wiedzy, rozwiązywanie różnych problemów społecznych.

Wicemer rejonu wileńskiego z ramienia Akcji Wyborczej Polaków na Litwie – Związku Chrześcijańskich Rodzin Edyta Tamošiūnaitė, posiadająca duże doświadczenie w dziedzinie edukacji, zaznacza: „Samorząd jest otwartą i inkluzywną instytucją, która chętnie przyjmuje

studentów na praktyki lub badania naukowe. Planujemy rozwijać partnerstwo z uniwersytetami i uczelniami wyższymi w zakresie wspólnych szkoleń, projektów, inicjatyw. To będzie wielka korzyść obustronna, która pomoże studentom zdobyć cenne doświadczenie zawodowe, a w tym samym czasie spostrzeżenia zarówno studentów, jak i wykładowców przyczynią się do poprawy jakości usług publicznych w naszym rejonie”.

Warto przypomnieć, że z inicjatywy wieloletniej mer, obecnej radnej Samorządu Rejonu Wileńskiego, przewodniczącej Komitetu ds. Edukacji, Kultury, Sportu i Młodzieży Marii Reksć oraz radnych frakcji AWPL-ZChR, jeszcze w 2022 roku Rada samorządu przyjęła cały pakiet motywacyjny dla studentów, studiujących listę kierunków priorytetowych, których specjalistów w placówkach oświatowych rejonu wileńskiego brakuje najbardziej. Na mocy

przyjętej decyzji, studenci, którzy zadeklarowali swoje miejsce zamieszkania w rejonie wileńskim, posiadają obywatelstwo Republiki Litewskiej oraz studiują na uniwersytetach i uczelniach na studiach licencjackich, magisterskich lub doktoranckich takie kierunki, jak logopedia, pedagogika specjalna, psychologia, filologia polska, angielska, litewska, fizyka, pedagogika nauczania początkowego, matematyka i wychowanie przedszkolne, mogą ubiegać się o stypendium w wysokości 250 euro miesięcznie. Student, który odpowiada wymaganiom przyjętej decyzji, podpisuje umowę z samorządem i samorząd z własnego budżetu zobowiązuje się płacić stypendium, a po ukończeniu studiów specjalista przez co najmniej 3 lata kontynuuje swoją działalność zawodową w jednej z rejonowych placówek oświatowych zaproponowanych przez Samorząd Rejonu Wileńskiego.

Wybudowano nowe mieszkania socjalne w Mickunach

Samorząd Rejonu Wileńskiego ciągle inwestuje w lepsze warunki życia szczególnie wrażliwych grup mieszkańców. Już niebawem podpisany zostanie akt ukończenia budowy mieszkań socjalnych w Mickunach i dom będzie oddany do użytku.

Projekt budowy mieszkań socjalnych w gmachu byłej szkoły w Mickunach startował jeszcze w 2021 roku z inicjatywy byłej administracji oraz wieloletniej mer i obecnej radnej Marii Reksć z ramienia Akcji Wyborczej Polaków na Litwie – Związku Chrześcijańskich Rodzin. Budynek o powierzchni 786 m². liczy 16 mieszkań jedno-czteropokojowych i 2 apartamenty przystosowane dla osób niepełnosprawnych ruchowo, także jest wyposażony w niezbędny sprzęt - kuchenki elektryczne (z piekarnikami), okapy oraz meble kuchenne. Projekt, którego wartość opiewa około 1,5 mln euro, został sfinansowany w 50 procentach ze środków budżetu samorządu, a pozostała część dofinansowana z funduszy Unii Europejskiej.

„Samorząd ciągle przeznacza środki na fundusz mieszkań socjalnych i z tych środków remontuje, odnawia, kupuje nowe mieszkania dla osób szczególnie potrzebujących pomocy. Powinniśmy zapewnić naszym ludziom mieszkania socjalne, stworzyć jakościowe i dostojne

warunki zamieszkania dla osób, którzy nie mogą sobie na to pozwolić z różnych powodów życiowych” – skomentowała wieloletnia mer i obecna radna Maria Reksć.

W ramach realizacji programu rozwoju mieszkalnictwa socjalnego w roku 2022 mieszkania socjalne zapewniono 10 osobom/rodzinom, a 14 mieszkań zostało wyremontowanych i ulepszonych. Obecnie trwa budowa mieszkań socjalnych w Niemenczynie. Według projektu ma powstać 15 mieszkań. Zakończenie budowy planowane jest pod koniec 2023 roku.

Sąd podejmie decyzję w sprawie karnej przeciwko A. Valotce, który podzegał do niezgody narodowej

(Dokończenie ze str. 1)

mym przejawy mowy nienawiści w wypowiedziach A. Valotki” – stwierdził poseł.

W związku z powyższym sędziowie śledczy Wileńskiego Sądu Dzielnicowego proszeni są o:

1. Ponowne ocenienie okoliczności przedstawionych w oświadczeniu, wzięcie pod uwagę faktu, że sformułowania i porównania wyrażone przez A. Valotkę są drażliwe i budzą niepotrzebne emocje i napięcia w społeczeństwie, mają negatywny wpływ na mniejszości narodowe żyjące na Litwie oraz podzegać do niezgody narodowej;

2. Anulowanie decyzji prokurator Sandry Čaplikaitė o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego.

Przypominamy, że 23 lipca poseł Czesław Olszewski zwrócił się do Prokurator Generalnej Republiki Litewskiej Nidy Gurskienė z prośbą o wszczęcie śledztwa i ocenę, czy podzega-

ce do waśni na tle narodowościowym wypowiedzi szefa Państwowej Inspekcji Językowej Audriusa Valotki są zgodne z przepisami Kodeksu Karnego Republiki Litewskiej oraz innych ustaw.

20 lipca 2023 roku w audycji radiowej LRT „Aktualus pokalbis” (pol. „Aktualna rozmowa”) odbyła się dyskusja, w której udział wzięli szef Państwowej Inspekcji Językowej Audrius Valotka oraz przedstawiciel Stowarzyszenia Zawodowego Prawników i współpracownicy COBALT, adwokat Žygmantas Pacevičius.

Rozmowa dotyczyła znajdujących się na Litwie dwujęzycznych tablic z nazwami miejscowości, a konkretnie tablic w języku litewskim oraz języku polskim znajdujących się w miejscowościach Orzełówka i Bielizki (rejon wileński).

W trakcie programu szef Państwowej Inspekcji Językowej Audrius Valotka, mówiąc o miejscowościach rejonu wileńskiego w większości zamieszkiwanych

przez polską mniejszość narodową tj. o wsi Orzełówka oraz Bielizki, użył takich sformułowań jak: „wyznaczona polska strefa okupacyjna”, „jest to strefa okupacyjna, w której miała miejsce gwałtowna polonizacja Litwinów”, porównał także znajdujące się w rejonie wileńskim miejscowości do okupowanego przez prosyjskich separatystów Donbasu. Należy podkreślić, że w swoich wypowiedziach użył słowa „okupant”, które w słowniku aktualnego języka litewskiego interpretowane jest jako „ten, kto okupuje, jest najeźdźcą”.

W swoim oświadczeniu skierowanym do Prokuratury Generalnej Czesław Olszewski zauważa, że A. Valotka nie tylko pohańbił autorytet i wizerunek urzędnika służby cywilnej oraz instytucji, którą reprezentuje, ale także zdeptał zasady etyki i działalności urzędnika służby cywilnej określone w art. 3 ust. 1 ustawy o służbie cywilnej Republiki Litewskiej.

„Audrius Valotka w sposób oczywisty, bezpośredni i jednoznaczny podzegał do waśni na tle narodowościowym, porównując obywateli Litwy mieszkających od wieków na terenie Wileńszczyzny z działającymi na Ukrainie okupantami i terenami okupowanymi” – zaznaczył w apelu parlamentarzysta.

Słowa Valotki spotkały się z międzynarodowym odzewem. Ambasador RP na Litwie bardzo ostro zareagował w swoim liście na zaistniałą sytuację.

„Uważamy, że takie wypowiedzi Audriusa Valotki negatywnie wpłyną na stosunki między Litwą a Polską jako partnerami strategicznymi, szczególnie w dzisiaj-

szej sytuacji geopolitycznej” – zauważył Czesław Olszewski.

Poseł zwrócił się do Prokuratury Generalnej Republiki Litewskiej z prośbą o wszczęcie śledztwa i ocenę, czy podzegać do waśni na tle narodowościowym wypowiedzi szefa Państwowej Inspekcji Językowej Audriusa Valotki są zgodne z przepisami Kodeksu Karnego Republiki Litewskiej oraz innych ustaw.

Prokuratura Generalna została poproszona o podjęcie środków prewencyjnych, aby tego typu incydenty nie powtórzyły się w przyszłości, nie powodowały napięć w społeczeństwie litewskim oraz nie szkodziły Litwie na arenie międzynarodowej.

Zwrot kosztów dojazdu dzieci do szkoły prywatnym transportem

Inicjatywa wspierająca rodziców

Samorząd Rejonu Wileńskiego z inicjatywy wieloletniej mer i obecnej radnej Marii Reksć z ramienia Akcji Wyborczej Polaków na Litwie – Związku Chrześcijańskich Rodzin, biorąc pod uwagę sytuację gospodarczą w kraju i szybko rosnące ceny paliw, jeszcze na początku 2022 roku wykonał uchwałę Rady, na mocy której zwiększono kwotę zwrotu kosztów przejazdu dzieci transportem prywatnym do i ze szkoły z 0,23 euro do 0,28 euro za 1 km. Warto przypomnieć, że Samorząd już od ponad 10 lat zwraca rodzicom koszty dowożenia dzieci do placówek oświatowych transportem prywatnym.

Zwrot kosztów dowożenia dzieci do szkoły przysługuje rodzicom (opiekunom), których

dzieci kształcą się według programów nauczania przedszkolnego i ogólnokształcącego, mieszkają w odległości większej niż 3 km od szkoły i nie mają możliwości dojazdu do szkoły transportem publicznym, autobusem szkolnym lub specjalnymi rejsami.

Zwrot kosztów podróży należy się również rodzicom (opiekunom), których dzieci mają specjalne potrzeby edukacyjne i nie są w stanie samodzielnie uczęszczać do szkoły na zajęcia wg programów przedszkolnych lub ogólnokształcących (nie mogą samodzielnie poruszać się, z powodu ciężkich zaburzeń jest im niebezpiecznie na ulicy) oraz dzieci z zaburzeniami wrodzonymi lub nabytymi, dla których Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna zaleciła kształcenie według programów

wychowania przedszkolnego i/lub ogólnokształcącego w najbliższej szkole (klasie) Samorządu, a w przypadku braku możliwości zapewnienia kształcenie odpowiadające specjalnym potrzebom edukacyjnym ucznia w najbliższej szkole (klasie) w innym Samorządzie.

Uczniowie zazwyczaj dojeżdżają do szkół szkolnymi autobusami. Tabor autobusów szkolnych Samorządu Rejonu Wileńskiego jest stale uzupełniany i odnawiany. Praktycznie wszystkie gimnazja i szkoły podstawowe Samorządu Rejonu Wileńskiego dysponują autobusami szkolnymi.

W tej chwili placówki oświatowe rejonu posiadają 49 szkolnych autobusów. Autobusy szkolne przeznaczone są do przewozu uczniów ze specjalnymi potrze-

bami edukacyjnymi oraz innych uczniów mieszkających we wsiach i miasteczkach oddalonych o więcej niż 3 km od szkoły. Dowożeni są także uczniowie, którzy musieli zmienić szkołę z powodu reorganizacji lub restrukturyzacji. Autobusami szkolnymi uczniowie mogą dojeżdżać na różne kółka, na imprezy kulturalne lub sportowe oraz na wycieczki.

Z inicjatywy radnych AWPL-ZChR zwrot kosztów podróży przysługuje nie tylko rodzicom i opiekunom, ale także nauczycielom, pedagogom i specjalistom. Od 2019 roku zwracane są koszty podróży w wysokości 0,07 euro za 1 km nauczycielom i specjalistom ds. pomocy uczniom do i z pracy na odległości od 3 do 40 kilometrów.

Dzięki staraniom frakcji AWPL-ZChR – znacznie mniejsze są wydatki mieszkańców rejonu wileńskiego na usługi komunalne

Radni z ramienia Akcji Wyborczej Polaków na Litwie – Związku Chrześcijańskich Rodzin, którzy od wielu lat stanowią trzon Rady Samorządu Rejonu Wileńskiego, zawsze wielką uwagę kierowali na sprawy socjalne, które są najbardziej ważne i znaczące dla większości mieszkańców rejonu, i dokładali wszelkich starań, poszukując różnych możliwości, aby przyjąć dobre decyzje wspomagające mieszkańców rejonu.

Samorząd Rejonu Wileńskiego jest jednym z nielicznych spośród wszystkich 60 samorządów w kraju, który z inicjatywy radnych frakcji AWPL-ZChR z własnego budżetu częściowo po-

krywa wydatki mieszkańców na usługi komunalne.

Dobłą decyzją radnych jest pokrycie do 31 proc. ceny na wodę i odprowadzanie ścieków. W ten sposób samorząd wspiera tych mieszkańców, którzy za okres co najmniej 3 miesięcy nie mają zadłużenia za świadczenie tej usługi.

Z inicjatywy frakcji AWPL-ZChR samorząd pokrywa też część opłaty za wywóz śmieci (1 eurocent za 1 metr kwadratowy miesięcznie). Z ulgi tej korzystają wszyscy mieszkańcy rejonu wileńskiego, o ile za rok ubiegły nie mają zadłużenia z tego tytułu.

Już od kilku lat z inicjatywy

frakcji AWPL-ZChR, na czele z wieloletnią mer i obecną radną Marią Reksć, emeryci i osoby niezdolne do pracy w znacznym stopniu (60-100 proc.) otrzymują znacznie niższe rachunki za wywóz śmieci. Emeryt mieszkający samotnie płaci nawet o 70 proc. mniejsze rachunki, zaś para emerytów płaci o połowę mniej.

Byłe kierownictwo Administracji Samorządu Rejonu Wileńskiego konsekwentnie pracowało nad tym, aby za podstawowe usługi mieszkańcy płacili mniej, a jakość świadczonych usług stale wzrastała. Wspierani są też ci mieszkańcy, którzy segregują odpady. W ten sposób nie tylko wy-

kazuje się troską o swoich mieszkańców, ale i środowisko. Taka zachęta do segregowania śmieci dokłada się do mniejszych rachunków za wywóz odpadów.

Warto też zaznaczyć, że jeszcze w czerwcu radni frakcji AWPL-ZChR rejonu wileńskiego, na czele z przewodniczącym frakcji Waldemarem Urbanem, wystąpili z inicjatywą sporządzenia i zatwierdzenia na Radzie opisu kryterium częściowej rekompensaty kosztów budowy przydomowych oczyszczalni w domach prywatnych. Obecnie projekt rekompensaty jest opracowywany i w najbliższych miesiącach będzie przedstawiony na posiedzeniu Rady.

Gimnazjum im. św. Kazimierza w Miednikach zostało odnowione

Dzięki staraniom frakcji AWPL-ZChR rejonu wileńskiego zostało odnowione Gimnazjum im. św. Kazimierza w Miednikach.

Samorząd Rejonu Wileńskiego, w Radzie którego większość stanowi Akcja Wyborcza Polaków na Litwie – Związek Chrześcijańskich Rodzin, stale dba o rozwój infrastruktury oświatowej. Znaczna część budżetu kierowana jest właśnie na oświatę. Była administracja Samorządu Rejonu Wileńskiego, na czele z wieloletnią mer i obecną radną Marią Reksć z ramienia AWPL-ZChR, zawsze na pełnych obrotach odnawiała, renowowała placówki oświatowe, dynamicznie budowała nowe placówki oświatowe, rozpoczęła realizację wielu nowych projektów modernizacji szkół i przedszkoli, przyjęła też wiele przychylnych i dobrych decyzji dotyczących dziedziny oświaty. Jako przy-

kład, od 2010 roku Samorząd Rejonu Wileńskiego jako jeden z bardzo nielicznych samorządów

na Litwie zbudował, z inicjatywy wieloletniej mer Marii Reksć, 7 nowych przedszkoli i

jeszcze jedno jest w trakcie budowy w gminie Rzesza.

Z inicjatywy wieloletniej mer

Marii Reksć ostatnio zostało odnowione Gimnazjum im. św. Kazimierza w Miednikach. Już we wrześniu uczniowie rozpoczną naukę w odnowionej szkole. Wartość prac modernizacyjnych wyniosła 450 tys. euro, które zostały skierowane z budżetu Samorządu Rejonu Wileńskiego. W ramach tego projektu w gimnazjum odnowiono elewację pomieszczeń, ocieplono budynek szkoły, odnowiona została hala sportowa i stołówka.

Przewodniczący frakcji AWPL-ZChR w Radzie Samorządu Rejonu Wileńskiego Waldemar Urban zaznaczył: „Placówki oświatowe Samorządu Rejonu Wileńskiego są coraz piękniejsze i atrakcyjniejsze, co na pewno polepsza jakość nauczania mając tak nowoczesnie wyposażone klasy. W szkołach zapewnione są wyjątkowe warunki do nauki i pracy, które będą i nadal wciąż polepszane i poszerzane”.

W stolicy

Historyczna aleja drzew zostanie odtworzona

Przy stołecznej ul. Geležinkelio odnowiona zostanie historyczna aleja drzew. Licząca ponad sto lat aleja uporządkowana zostanie w ramach prac remontowych będącego w stanie awaryjnym muru oporowego przy nasypie kolejowym. Podczas wykonywania prac zachowane zostaną historyczne odlewy muru oporowego, uporządkowane zostanie chodnik i latarnie uliczne.

Zdaniem specjalistów, naprawa muru oporowego jest niezbędna dla zapewnienia bezpieczeństwa ruchu transportu oraz pieszych przy ul. Geležinkelio. Na odcinku od skrzyżowania ulic Aušros Vartų i Liepkalnio do ronda przy dworcu kolejowym trwa intensywny ruch komunikacji miejskiej oraz pieszych – codziennie przejeżdża tu kilkanaście tysięcy pojazdów.

Obwodowe obsadzenie ulic drzewami liściastymi jest cenną cechą dzielnicy Nowe Miasto, a aleja przy ul. Geležinkelio jest widoczna na zdjęciach jeszcze z połowy XX wieku. W ramach

remontu muru oporowego postanowiono przywrócić historyczny wygląd ul. Geležinkelio i zastąpić usunięte drzewa w słabym stanie nowymi, odpowiednimi dla środowiska miejskiego.

Realizujący projekt stołeczny samorząd wspólnie z przedsiębiorstwem „Lietuvos geležinkeliai” i wykonawcą projektu zachowają również maksymalną liczbę drzew rosnących obecnie przy tej ulicy. Porozumienie osiągnięte po konsultacjach z ekspertami

w dziedzinie arborystyki i ochrony środowiska zakłada, że wykonawca projektu na pierwszym etapie prac usunie 6 z prawie 100 drzew na tym terytorium – pięć lip i jeden klon.

Planuje się, że usunięte drzewa zostaną odsadzone.

Obecnie trwają prace przygotowawcze realizacji projektu: zabezpieczono drzewa, rozpoczęto demontaż ogrodzenia oporowego, a część skarpy została wzmocniona.

Populacja szkodników zaatakowała wileńskie świerki

Rosnąca od kilku już lat populacja kornika drukarza zaatakowała również wileńskie świerki. Najbardziej dotknięte przez tego szkodnika zostały lasy świerkowe w dzielnicach Rokanciszki, Antokol w pobliżu ulicy Šilo, Visoriai, Bojary. Ostatnio nowe ognisko wykryto w Gariūnai w pobliżu ul. Titnago.

„W Wilnie wszędzie tam, gdzie rosną dojrzałe świerki, są większe lub mniejsze ogniska tego szkodnika. Ze względu na zmiany klimatyczne i bardziej upalne lata populacja drukarza szybko rośnie. Wcześniej te szkodniki składały jaja dwa razy w sezonie, teraz natomiast rozwijają się trzy pokolenia. Kornik drukarz występuje w

całej Europie Środkowej – w Polsce, Czechach, na Węgrzech i w Niemczech” – mówi Šarūnas Bazys, leśnik Samorządu m. Wilna.

W celu powstrzymania rozprzestrzeniania się tego szkodnika w Wilnie wycięte zostaną świerki na cmentarzu na Antokolu, w lesie Sapieżyńskim, przy ulicach Šilo, Viršupio. Na cmentarzu Antokolskim wyciętych zostanie około 40 drzew – wiek niektórych z nich sięga nawet 100 lat.

Kornik drukarz jest szczególnie niebezpiecznym szkodnikiem drzew leśnych. Na Litwie może powodować w lasach największe szkody. Larwy szkodnika wygryzają chodniki pod korą drzewa, uszkadzając tkanki, poprzez które drzewo zaopatruje się w składniki

odżywcze i drzewo usycha. Korniki drukarze atakują świerki, bardzo rzadko – sosny, modrzewie i daglezie (jedlice). Chrząszcz atakuje w pierwszej kolejności dojrzałe, stare drzewa.

„Jeżeli w korze świerka zauważymy otwory, a obok – drobne trociny, to znak, że drzewo jest już skazane. I nawet jeżeli jest jeszcze zielone, należy je usunąć, by zapobiec dalszemu rozprzestrzenianiu się szkodnika” – podkreśla Bazys.

Do niszczenia szkodników próbowano stosować pułapki feromonowe, praktyka pokazała jednak, że nie są skuteczne. Jedynym skutecznym sposobem jest przeprowadzenie wycinki sanitarnej, monitorowanie drzew, a jeżeli są uszkodzone, usunięcie ich i oddanie drewna do przeróbki.

Według danych Państwowej Służby Lasów, populacja niszczącego lasy świerkowe kornika drukarza podwoiła się w porównaniu do tego samego okresu roku 2022 roku i potroiła w porównaniu do roku 2021.

Według ekspertów, wzrost ten wynika z rejestrowanych od trzech lat okresów suchej i upalnej pogody, wyjątkowo gorącego i suchego sierpnia w ubiegłym roku oraz suchej i słonecznej pogody od kwietnia do czerwca bieżącego roku.

Rekonstrukcja budynku przy ul. Kauno

W lipcu podpisana została umowa ws. rekonstrukcji budynku przy ul. Kauno 3, w którym mieści się obecnie Wydział Świadczeń Socjalnych Samorządu m. Wilna. Po rekonstrukcji w należących do stołeczego samorządu pomieszczeniach o powierzchni prawie 1,5 tys. m kwadratowych czynna będzie Centralna Przychodnia.

Usługi projektowe będzie świadczyła spółka „Aplan”, nadzór nad wykonaniem prac będzie prowadziła spółka „Vilniaus vystymo kompanija”.

„Widzimy, że działająca obecnie przy ul. Pylimo 56 filia Centralnej Przychodni nie spełnia wymogów stawianych współczesnej placówce opieki zdrowotnej, dlatego też tę filię przeniesiemy do odnowionych pomieszczeń przy ul. Kauno. Decyzja ta pomoże poprawić jakość świadczonych przez przychodnię usług” – mówi wicemer Wilna Simona Bieliūnė. Prace projektowe miałyby potrwać około 1,5 roku. Wartość usług – 215 tys. euro.

„W ramach rekonstrukcji największa uwaga skupiona zostanie na wnętrzu budynku, dostosowaniu go do potrzeb przychodni. W odnowionych pomieszczeniach urządzone zostaną nowoczesne gabinety konsultacji lekarskich, gabinety zabiegowe, rentgenowskie oraz laboratoria, dostosowane do potrzeb pracowników i klientów przychodni” – mówi kierownik projektów w spółce „Vilniaus vystymo kompanija” Laurynas Kazarauskas.

Po zrealizowaniu projektu pomieszczenia przy ul. Pylimo 56 zwolnią się. Miałyby zostać sprzedane.

Mieszczący się przy ul. Kauno 3 Wydział Świadczeń Socjalnych Samorządu m. Wilna będzie kontynuował tam swoją działalność do zakończenia prac projektowych.

Rozpoczęły się prace przy odnowie Zielonego Mostu

Rozpoczęły się prace przy odnowie Zielonego Mostu w Wilnie. Do końca lata planowana jest kompleksowa odnowa całego mostu: zmyte zostaną graffiti i rdza, wyręmontowane i przemalowane poręcze, boczne konstrukcje i oświetlenie. Wyremontowane zostaną również schody pod mostem oraz ścieżki dla pieszych.

W ramach prac remontowych przy Zielonym Moście zdemontowana została ustawiona na nim w 2021 roku konstrukcja artystyczna „Znaki Zielonego Mostu”. Prace prowadzono w okresie nocnym w celu zminimalizowania utrudnień w ruchu transportowym. Instalacja została usunięta za zgodą autora dzieła, architekta Audriusa Ambrasasa. Będzie przechowywana w magazynach należących do miasta, dopóki nie zostanie znalezione inne miejsce jej eksponowania.

Instalacja „Znaki Zielonego Mostu” na bocznych postumentach mostu stała przed dwoma laty. Praca A. Ambrasasa była częścią projektu „Tworzę Wilno”. Metalowe konstrukcje instalacji symbolicznie znaczyły miejsce, gdzie do września 2015 roku stały sowieckie rzeźby robotników i żołnierzy.

Prognoza pogody na tydzień						
Czwartek 10 sierpnia	Piątek 11 sierpnia	Sobota 12 sierpnia	Niedziela 13 sierpnia	Poniedziałek 14 sierpnia	Wtorek 15 sierpnia	Środa 16 sierpnia
18°C	21°C	21°C	18°C	23°C	26°C	27°C
13°C	14°C	12°C	14°C	14°C	16°C	19°C
Księżyc: VIII 16		VIII 24		VIII 31		IX 07
NÓW		1 KWADRA		PEŁNIA		OSTATNIA KWADRA

**KALENDARZ
CODZIENNY**

Czwartek, 10 sierpnia

Słońce: wsch. – 5.44, zach. – 21.02
Długość dnia – 15 godz. 18 min.
Amadeusza, Bogdana, Borysa, Bożydara, Wawrzyńca

Piątek, 11 sierpnia

Słońce: wsch. – 5.46, zach. – 21.00
Długość dnia – 15 godz. 14 min.
Filomeny, Klary, Ligii, Maurycego, Zuzanny

Sobota, 12 sierpnia

Międzynarodowy Dzień Młodzieży
Słońce: wsch. – 5.48, zach. – 20.58
Długość dnia – 15 godz. 10 min.
Aniceta, Innocentego, Joanny, Juliana, Klary, Lecha, Wiktorii

10 SIERPNIA

843 – został zawarty traktat z Verdun, podzielił państwo Karola Wielkiego między jego trzech wnuków – synów Ludwika I Pobożnego: Lotara, Karola Łysego i Ludwika Niemieckiego. Podwaliny pod powstanie w przyszłości Francji i Niemiec.
1943 – urodziła się we Lwowie Irena Karel (jako Kiziuk), aktorka (Ewka z *Pana Wołodyjowskiego*, Borosiukowa z *Plebani*).
1953 – urodził się Virgis Stakėnas, litewski wykonawca muzyki country, producent, dziennikarz.

11 SIERPNIA

1673 – zmarł bp chełmski Krzysztof Żegocki, skuteczny partyzant z czasów potopu szwedzkiego (płk) (ur. 1618); duchowny od 1669.
1943 – urodził się w Biłgoraju (woj. lubelskie) Stefan Józef Szmid, aktor (Bawolik z *Domu*, Mściwój ze *Starej baśni*), malarz. W 1997 powołał Fundację Kresy 2000 na rzecz sztuki współczesnych kresów RP.

12 SIERPNIA

1673 – urodził się Richard Mead, angielski lekarz, w 1720 autor pracy o występowaniu chorób zakaźnych i ich zapobieganiu (zm. 1754).
1943 – żołnierze Kedywu AK uprowadzili w Warszawie samochód bankowy ze 105 mln złotych.

13 SIERPNIA

1873 – urodził się Józef Haller von Hallenburg, polityk, generał, przewodniczący ZHP, w 1918 do-

Niedziela, 13 sierpnia

Słońce: wsch. – 5.50, zach. – 20.56
Długość dnia – 15 godz. 06 min.
Diany, Hipolita, Kasjana, Maksyma

Poniedziałek, 14 sierpnia

Słońce: wsch. – 5.51, zach. – 20.54
Długość dnia – 15 godz. 03 min.
Alfreda, Antoniego, Elżbiety, Euzebiusza, Maksymiliana

Wtorek, 15 sierpnia

**Wniebowzięcie NMP
Święto Wojska Polskiego**
Słońce: wsch. – 5.53, zach. – 20.51
Długość dnia – 14 godz. 58 min.
Armidy, Marii, Napoleona

Środa, 16 sierpnia

Słońce: wsch. – 5.55, zach. – 20.49
Długość dnia – 14 godz. 54 min.
Ambrożego, Rocha, Stefana

wódca Armii Polskiej we Francji (Błękitnej) (zm. 1960).
1923 – do portu w Gdyni zawiął pierwszy statek oceaniczny – francuski SS Kentucky.

1998 – zmarł Julien Green, amerykański, francuski pisarz katolicki (*Brat Franciszek, Sud*) (ur. 1900).

14 SIERPNIA

1873 – urodził się we w. Bybło k. Brzeżan (ob. Ukraina) Mieczysław Srokowski, pisarz (*Kult ciała, Anachroniści*) (zm. 1910).

1938 – urodziła się Beata Maria Helena Tyszkiewicz, znakomita aktorka (Izabela z *Lalki* (1969), *Marysia i Napoleon*); w filmie zadebiutowała w *Zemście* (1957).

15 SIERPNIA

1723 – bp łucki Stefan Rupniewski koronował obraz Matki Bożej Kodeńskiej (woj. lubelskie) – trzeci na prawie papieskim na ziemiach Rzeczypospolitej.

1903 – na placu Katedralnym w Wilnie został odsłonięty pomnik cesarzowej Katarzyny II (rzeźbiarz Mark Antokolski); usunięty podczas I wojny światowej.

2013 – zmarł w Nicei Sławomir Mrożek, dramaturg (*Tango, Emigranci*), pisarz, rysownik (ur. 1930). Jego prochy spoczęły w Panteonie Narodowym w Krakowie.

16 SIERPNIA

1943 – Niemcy rozpoczęli ostateczną likwidację getta żydowskiego w Białymstoku; w getcie wybuchł bunt.

1993 – zmarł Stewart Granger, brytyjski aktor, jedna z największych gwiazd kina lat 40.-50. (*Paganini, Old Surehand z Winnetou w Dolinie Sępów*) (ur. 1913).

WI. P.

** OSTATNIA STRONA ** OSTATNIA STRONA **

Goryle walczą z kłusownikami

Zaledwie kilka dni po tym, jak sidła kłusownika zabiły jednego z nich, dwa młode goryle górskie nawiązały współpracę, aby znaleźć i zniszczyć pułapki zastawione przez kłusowników w rezerwacie w Rwandzie, w Parku Narodowym Wulkanów.
Obszar chroniony o powierzchni 130 km² obejmuje pięć z ośmiu stożków wulkanicznych pasma górskiego Wirunga. Jest to też jeden z ostatnich obszarów, gdzie można spotkać goryle górskie. Pieczę nad nimi sprawuje Centrum Badawcze Karisoke Fundacji Diane Fossey, najśłynniejszej badaczki goryli górskich.
Mimo że jest to obszar objęty ochroną, kłusownicy ustawia-

ją tam pułapki, przeznaczone głównie na antylopy i inne gatunki.
Niedawno, kiedy jeden z tropicieli zauważył pułapkę bardzo blisko jednego z klanów goryli i ruszył, by ją zlikwidować, przywódca klanu chrząknął ostrzegawczo, żeby się nie zbliżał.
W tej samej chwili dwa młode, mniej więcej czteroletnie goryle – samiec Rwema i samica Dukore – pobiegły w stronę pułapki. Jeden z nich wskoczył na zgiętą gałąź drzewa i złamał ją, podczas gdy drugi uwolnił pętlę.
Szybkość, z jaką wszystko się wydarzyło, dowodziła, że to nie pierwszy raz, kiedy młode goryle przechytrzyły kłusowników.

Kulturalnie?

Podbijał widzów

W poniedziałek, 7 sierpnia, zmarł reżyser William Friedkin. Był legendą kina, twórcą „Francuskiego łącznika” i „Egzorcysty”, ale również bardzo inteligentnym, kulturalnym i ujmującym człowiekiem. Gdziekolwiek się pojawiał, podbijał widzów i dziennikarzy.
Urodził się 29 sierpnia 1935 roku w Chicago. Mając 16 lat zaczął pracować w telewizji,

gdzie szybko awansował, by przez 10 lat realizować programy edukacyjne i filmy dokumentalne. W fabule zadebiutował w 1967 roku robiąc „Good Times”. Największy życiowy sukces odniósł w 1971 roku, gdy jego „Francuski łącznik” zdobył pięć Oscarów (m. in. w kategorii najlepszego filmu roku i za reżyserię). To była historia wojny narkotykowej, brutalnej walki nowojorskich policjantów z handlarzami narkotyków. Friedkin opowiedział ją tak, że „Francuski łącznik” został uznany niemal za rewolucję w amerykańskim kinie policyjnym. Czysty naturalizm, sceny prawdziwe aż do brzydoty, autentyczne plenery Nowego Jorku, celowo chropowaty montaż – takiego stylu narracji nie powstydziliby się niejeden współczesny twórca awangardowy.
Dwa lata później wielkim przebojem kasowym stał się w Stanach jego „Egzorcysta”.

Miewał dłuższe przerwy w twórczej pracy, ale walczył do końca. W 2017 roku, po kilku latach milczenia, wrócił do tematu egzorcyzmów w dokumentalnym filmie „Diabeł i ojciec Amorth”. Teraz zostawił widzom swój ostatni film „The Caine Mutiny Court-Martial” z Kieferem Sutherlandem w roli głównej. To historia oficera marynarki, który staje przed sądem za bunt i przejście dowództwa od kapitana statku, który według niego działał w niestabilny sposób, narażając na niebezpieczeństwo zarówno statek, jak i jego załogę. Friedkin nie doczekał premiery filmu, która ma się odbyć za niespełna miesiąc podczas festiwalu filmowego w Wenecji.

Śmiech na zdrowie

Mąż do żony:
– Jest nasza rocznica ślubu. Muśimy to jakoś uczcić. Co powiesz na Kajmany?
– Serio?!!
– Mam już bilety.
– Nie wierzę... Super!!!!!! Zaraz pakuję walizkę.
– Jaką walizkę? Przecież idziemy tylko do ZOO na wystawę krokodyli.

Mój szef dał mi dzisiaj do wypełnienia ankietę o nim i powiedział, że jest anonimowa.

Pracuję w dużej korporacji, więc postanowiłem nie owijać w bawełnę i napisać mu zupełnie szczerze, co o nim myślę, korzystając z tego, że nigdy się nie dowie, kto to napisał.

Podczas przerwy na lunch zapytałem paru kolegów, co napisali w ankiecie?

Wszyscy zgodnie zapytali:
– W jakiej ankiecie?

Przychodzi baba do okulisty. Lekarz podchodzi do tablicy i pyta:

– Jaką literę pokazuję?
– A gdzie pan jest?

Przychodzi baba do lekarza i pyta:
– W jakich porach pan przyjmuje?
– W sztruksach.

Terapeuta kazał mi napisać listy do osób, których nienawidzę, a potem je spalić.

Tylko nie powiedział mi co mam zrobić z listami?

Dawno nie widziany znajomy odwiedza kolegę w jego domu.
– Ładnie mieszkasz, dobre auto widzę na podjeździe, jak to robisz?
– To za sprawą totalotka.
– Grasz?
– Wręcz przeciwnie, wiele lat temu przestałem.

Cygan poszedł do wojska, po 9 miesiącach dzwoni jego ojciec:
– Synu, gratulacje Twoja żona urodziła!
– Syn czy córka?
– Brat!
Moje życie było miłe i spokojne, dopóki żona nie zauważyła, że dozorczyńni myje schody moimi bokserkami.

– Czarownicę spalić!
– Ale ona taka piękna...
– OK. A potem spalić!

Przez park należący do domu wariatów idzie ordynator i spostrzega pacjenta siedzącego na ławce i walącego się kamieniem w głowę...
– Co robisz???

– Narkotyzuje się!!!
Idzie więc dalej, a tam kolejny wariat siedzi i tłucze w swoją głowę dwoma kamieniami...

– Co robisz???

– Biorę podwójną dawkę dziśszej działki...
Poszedł ordynator dalej wzsuszając ramionami, a tu patrzy, a na kupie kamieni siedzi trzeci wariat i rozgląda się wokół...

– A Ty co robisz???

– Sprzedaję narkotyki....

– Jasiu, jeśli powiem: „Jestem piękna” to jaki to czas?
– Czas przeszedł, proszę pani!

– Co byś zrobił Jasiu, gdybyś znalazł na ulicy portfel, a w nim 100 tysięcy?

– Hmm, jakby go zgubił jakiś biedny człowiek to bym go oddał....

– Jak się nazywa rumuński Minister Gospodarki i Polityki Żywnościowej?
– Izje Popiescu..?